

Hariciler recmi kabul etmezler ve bu hususta şu delilleri ileri sürerler:

a) Allah Teâlâ, "O (cariyeler) evlendikten sonra bir fuhuş irtikâb ettiler mi o vakit üzerlerine hür kadınlar üzerine olan cezanın yarısı (verilir) " buyurmuştur. Binâenaleyh eğer evlilere recm cezası gerekseydi, kölelerin recminin, bunun yarısı olması gerekirdi. Fakat recmin yarısı olmaz.

b) Hak Teâlâ Kur'ân'da küfür (inkâr), adam öldürme ve hırsızlık yapma gibi çeşitli günah ve isyanlardan bahsetmiş, fakat bunların hükümlerini, zinanın ki kadar tafsilatlı bildirmemiştir. Baksana Cenâb-ı Hak, "Zinaya yaklaşmayın" buyurarak zinayı yasaklamış, sonra da bütün günahlarda olduğu gibi, peşisıra bunun cezasının cehennem olduğunu bildirmiş; üçüncü olarak sopalamaktan bahsetmiş; dördüncü olarak da bir grub mü'minin ceza verilirken orada hazır olmasını emretmiş; beşinci olarak "Allah'ın dini hususunda merhametiniz tutmasın" ifadesi ile de, o zâniye acımayı nehyetmiştir. Sonra altıncı olarak, müslüman bir kimseye zina iftirasında bulunana seksen değnek vurulmasını farz kılmış ve böyle bir cezayı, zinadan daha büyük oldukları halde, katillik ve kâfirlik iftirasında bulunanlar için vermemiştir. Yedinci olarak, "Onların şâhidliklerini ebediyyen kabul etmeyiniz" (Nûr, 4) buyurmuş; sekizinci olarak da, kendi hanımına zina isnadında bulunan kimseler için mulâaneyi (lanetleşmeyi) gerektiren ve (yalancı olanın) Allah'ın gazabına müstehak olması gibi cezalardan bahsetmiş; dokuzuncu olarak zâniye bir kadını ancak zâni bir erkeğin veya bir müşriğin alabileceğini söylemiş; onuncu olarak da zinanın tesbiti için, dört şahit bulunması gerektiğini bildirmiştir. Binâenaleyh ister az ister çok olsun zinanın hükümleri hususunda böylesine detaya inildiğine göre, bunun hükümlerinin en ileri derecesi olan recmin ihmâl edilmesi, zikredilmemesi caiz olmaz. Eğer recm meşru kılınmış olsaydı, izi ve tesiri çok olur, herkesçe bilinirdi. Allah Teâlâ, Kur'ân'da bunu açıkça zikretmediğine göre, bu onun farz olmadığını gösterir.

□ □

c) Hak Teâlâ'nın "Zina eden kadın ve zina eden erkeğe, bunlardan herbirine yüzer değnek vurun" ayeti, bütün zina edenlere celde vurulmasının farz olduğunu gösterir. O zinâkârların bazısına, haber-i vahide dayanarak, recmin gerekli olduğunu söylemek ise, Kur'ân'ın bu umûmi nassının (hükmünün), haber-i vâhid ile tahsisini (sınırlandırılmasını) gerektirir ki bu caiz değildir. Çünkü Kur'ân'ın metni kesindir, haber-i vahidin metni ise kesin değildir. Kesin olan ise, zannî olandan üstündür.

Recmin Sübûtu

Müctehid imamların ekserisi, evli birisi zina ederse, recmolunacağı hususunda şu şekilde istidlal etmişlerdir: Herşeyden önce, Hz. Peygamber (s.a.s)'in, bu recm cezasını uyguladığı tevatür ile sabittir. Ebu Bekr er-Razi şöyle der: "Recm cezasının uygulandığını, Hz. Ebu Bekr, Hz. Ömer, Hz. Ali, Câbir b. Abdullah, Ebu Sa'ld el-Hudri, Ebu Hureyre, Büreyde-el Esemî, Zeyd b. Hâlid ve diğer birçok sahabe rivayet etmiş, haber vermişlerdir. Bu râvilerin bazısı, Ma'iz'in recmedildiği hadisesini rivayet etmişler, bazıları da Zahmiyye ve Gamidiyye'nin recmedilme hadisesini nakletmişlerdir. Hz. Ömer (r,a): "Eğer insanlar, "Ömer Allah'ın kitabına fazladan şeyler kattı" diyecek olmasalardı, bu recm hükmünü Kur'ân'ın içine yazar (yazdırır) dım" demiştir.

Recmi İnkâr Edenlere Cevap

Haricîlerin görüşlerine şu şekilde cevap verebiliriz: "Onların, "Zinanın cezası sadece celde (yüz sopa) dır" şeklindeki görüşlerine karşı şöyle deriz: "Bu takdirde, yani evlilerin zinasının cezasının recm olduğu söylenecek olursa, Kur'ân-ı Kerim haber-i vâhidle tahsis edilmiş olur" şeklinde bir iddia ileri sürülüyorsa, biz deriz ki: Aksine Kur'ân'ın bu nassı, haber-i vâhidle değil, mütevatir hadisle tahsis edilmiştir. Çünkü biz, recm hükmünün tevatür yoluyla rivayet edildiğini beyan etmiştik. Hem sonra biz, Usûl-u Fıkıh'da, Kur'ân'ın haber-i vahid ile tahsisinin de caiz olduğunu anlattık.

Haricilerin ikinci delillerine karşı cevaben deriz ki: Maslahatların değişmesi sebebiyle, şer'î hükümlerin değişmesi uzak görülecek birşey değildir. Binâenaleyh belki de recmin farz olmasını gerektiren o maslahat, bu husustaki o ilk ayetlerin nüzulünden sonra ortaya çıkmıştır.

Üçüncü delillerine şu şekilde cevap veririz: Hz. Ali (r.a)'nin, zina cezası olarak celde ve recmi birlikte uyguladığı rivayet edilmiştir ki bu, İmam Ahmed, İshak ve Davud (u Zahirî'nin) tercihi olan uygula madır. Bunlar, bu iki cezanın birlikte uygulanması gerektiği hususunda şu delilleri ileri sürmüşlerdir.

1) Bu ayetin, umûmi (genel) oluşu celdenin, mütevâtir haber de recmin uygulanmasının farz olduğunu gösterir. Bu iki hüküm arasında bir tezaad da yoktur. Dolayısıyla cemedilmeleri, (birlikte uygulanmaları) gerekir.

2) Hz. Peygamber(s.a.s), "Bekar, bekar ile zina ederse, bunların cezası yüz değnek ve bir yıl sürgündür. Evli evli ile (dul dul ile), bu işi yaptığıında ise cezaları, yüz değnek ve taşla recmdir" buyurmuştur.

3) Ebu Bekr er-Râzî, Ahkamu'l-Kur'an'ın da, İbn Cüreyc'den, o da İbn Zübeyr'den, İbn Zübeyr de Câbir (r.a)'den şunu rivayet etmiştir: "Bir erkek bir kadınla zina etmişti. Hz. Peygamber (s.a.s) emir verdi ve onlara sopa vuruldu. Sonra, bu erkeğin evli olduğu haber verilince, Hz.

Peygamber (s.a.s),

bu

sefer onun recmedilmesini emretti."

4) Rivayet olunduğuna göre, Hz. Ali (r.a), Şerâha el-Hamedaniyye ye celde cezası uygulamış, sonra recmetmiş ve müteakiben: "Ona, Allah'ın kitabına göre sopa vurdum, Resûlullah'ın sünnetine göre de recmettim" demiştir.

Bil ki müçtehidlerin ekserisi, evli kimsenin recmedileceği, fakat sopa vurulmayacağı hususunda ittifak etmişlerdir. Onların bu husustaki delilleri şunlardır:

1) Asîf (işçi) kıssası. Çünkü Hz. Peygamber (s.a.s), "Ey Üneys şu adamın karısının yanına git, eğer (zinasını) itiraf ederse, onu recmet buyurmuş ve celdeden bahsetmemiştir. Eğer recm ile birlikte celde de gerekseydi, Hz. Peygamber (s.a.s), mutlaka bundan da bahsedirdi.

2) Ma'iz hadisesi, çeşitli şekillerde rivayet edilmiştir. Ama o rivayetlerin hiçbirinde, recm ile birlikte celdeden bahsedilmemiştir. Binâenaleyh eğer, recmin yanısıra celde (sopa) da gerekseydi, Hz. Peygamber (s.a.s) Mâ'iz'e önce celde vururdu. Eğer ona celde vurmuş olsaydı, recm olunuşu rivayet edildiği gibi, bu da rivayet olunurdu. Çünkü rivayet edilme bakımından, biri diğerinden daha evlâ değildir. Gamidiyye Kıssasında da durum böyledir. Çünkü o, zina ettiğini ikrar etmiş, Hz. Peygamber (s.a.s) de, çocuğunu doğurduktan sonra onu recmettirmiştir. Eğer ona sopa (celde) cezası da uygulanmış olsaydı, bu da nakledilirdi.

3) Zühri'nin, Ubeydullah b. Abdullah b. Utbe'den, onun da İbn Abbas (r.a)'dan rivayet ettiğine göre, Hz. Ömer (r.a) şöyle demiştir: "Aradan uzun zaman geçer de, birisi kalkıp, "Biz Allah'ın kitabında recm hükmünü görmüyoruz" der ve böylece Allah'ın indirdiği bir farzı, insanlar terkederek sapıtır diye endişe ediyorum. Çünkü biz, "Yaşlı (evli) bir erkek ve kadın zina ederlerse, onları kesinlikle recmedin " şeklinde (bir ayet) okuyorduk. Hz. Peygamber (s.a.s), recm cezasını uyguluyordu. Ondan sonra bizler de uyguladık." Hz. Ömer (r.a) böylece, Allah'ın recmi farz kıldığını haber vermiştir. Binâenaleyh eğer recm ile birlikte celde cezası da gerekseydi, o mutlaka bunu da zikrederdi.

Recmin yanısıra celdenin de uygulanacağını söyleyen kimselere şöyle cevap veririz: Onlar bu hususta ayete tutunmuşlardır. Halbuki ayet, muhsan (evli) olanlarla ilgilidir. Kur'ân'ın umûmi hükmünü, mütevâtir haberle tahsis etmek imkansız değildir. Hz. Peygamber (s.a.s)'in, "Evli evli ile (dul dul ile), bu işi yaptığında ise cezaları yüz değnek ve taşla recmdir" hadisine gelince, belki de bu, "Ya Üneys, şu kadına var, eğer zinasını itiraf ederse, onu recmet" hadisinden önce söylenmiştir. Hz. Peygamber (s.a.s)'in, zina eden bir kadına önce celde vurup, sonra recmetmesi meselesine gelince, belki de Hz. Peygamber önce, evli olduğunu bilmediği için sopa vurdu. Sonra onun evli olduğunu öğrenince, onu recmetti. Bu, aynı zamanda Hz. Ali (r.a)'nin tatbikatıyla ilgili rivayete de bir cevaptır. Bütün bunlar cevap hususunda söylenebilecek şeylerdir. Allah en iyi bilendir. (Tefsiri Kebirden alıntı)